

11. De witte roos

DOELSTELLINGEN

- De kinderen ontdekken dat Maria als moeder van Jezus in de loop der eeuwen een bijzondere positie heeft ingenomen in de kerk.
- De kinderen ontdekken dat God een jonge, ongetrouwde vrouw heeft gekozen om door haar Zijn Zoon Jezus aan de wereld te schenken.
- De kinderen kunnen Maria als Bijbelse persoon waarderen.

(THEOLOGISCHE) ACHTERGRONDINFORMATIE

In deze bijeenkomst staat Maria, de moeder van Jezus, centraal. Maria is in de loop van de kerkgeschiedenis een omstreden vrouw gebleken. De rooms-katholieke kerk heeft haar een heel eigen plaats gegeven: gebeden in deze kerk worden namelijk niet alleen aan God of Jezus gericht, maar ook aan Maria. De protestantse kerken hebben deze traditie verworpen. Dit heeft ertoe geleid dat Maria enigszins naar de achtergrond is verdwenen. In dit programma komt zij uit de schaduw in het volle licht te staan. Voor protestanten doet dit wellicht wat vreemd aan, maar geen enkele gelovige kan eigenlijk om haar heen.

Ook in haar eigen tijd moet Maria omstreden zijn geweest. Het was ongehoord dat een ongetrouwd meisje zwanger was en dit kon haast niet zonder gevolgen blijven. Maria kon en mocht volgens de heersende regels en wetten zonder meer worden verstoten. Zij was niet meer dan een uitgehuwelijkt meisje; volgens de traditie van die tijd zou zij slechts een jaar of veertien zijn geweest. In die dagen stonden jonge vrouwen onderaan op de maatschappelijke ladder. Daar kwam bij dat ze zwanger raakte vóór haar huwelijk. Naast het wonder van haar zwangerschap was het dus eigenlijk ook een wonder dat Jozef besloot om bij haar te blijven. Wat in de lijn der verwachting lag, gebeurde juist niet. Dit wonder, dat Maria niet verstoten werd, maar in de gemeenschap bleef, stond aan het begin van Jezus' leven. Een leven dat een leven van verzoening, barmhartigheid zou blijken te zijn, een leven met en voor de minsten. Jezus liet niemand vallen. Integendeel: hij bevestigde mensen als onderdeel van de gemeenschap en zei dat zij er ook bij hoorden.

De maagdelijkheid en de jonge leeftijd van Maria dragen nog een betekenis in zich. Ze staan symbool voor ontvankelijkheid. Maria gaf daar blijk van door open te staan voor Gods woord en daad. Wat Maria had ontvangen, koesterde zij in haar schoot. En dat mocht vrucht dragen in de persoon van Jezus. Haar ontvankelijkheid gaf zij door aan de volgende generatie: Jezus stond volledig open voor de Wet en de joodse traditie die Hij ten volle in Zich opnam en uitleefde. Dat was Hem kennelijk al vanuit de moederschoot meegegeven.

Door Maria is er sprake van een nieuwe schepping. Anders dan bij Adam en Eva wordt er nu een kind geboren dat niet het resultaat is van geslachtelijk verkeer. Jezus wordt daarom wel eens de nieuwe Adam, de nieuwe mens, genoemd. Ook nieuw is dat bij deze 'schepping' een man uit een vrouw wordt geboren. Bij Adam en Eva werd de vrouw uit de man geschapen. Met Maria lijkt God de scheppingsorde te willen spiegelen. Alsof God wil zeggen dat de schepping juist op die wijze kan worden voltooid. Waar God in eerste instantie koos voor het mannelijke, het sterke en het stoere om de schepping te beginnen, daar verkiest God nu het vrouwelijke: het kwetsbare en het zwakke (zoals het vrouw-zijn in die tijd werd bekeken). Daarmee maakt God als het ware de cirkel rond. Dat wat er was, is er nog steeds; maar het is ook nieuw of vernieuwd.

Maria is meer dan een vrouw. Ze is zelfs meer dan de moeder van Gods zoon. Maria is een voorbeeld van ontvankelijkheid voor Gods woord en daad voor mensen van alle tijden, ook al lijkt deze ontvankelijkheid onmogelijk en onwaarschijnlijk.

VOORBEREIDING

Persoonlijke voorbereiding

Neem de achtergrondinformatie bij dit programma goed door. Daarnaast is het wenselijk om je persoonlijk voor te bereiden op deze bijeenkomst. Zo word je zelf ook 'materiaal' voor de bijeenkomst met de kinderen. Hiervoor kun je de volgende vragen gebruiken:

- Wat betekent de Bijbelse persoon Maria voor jou? Is dat in de loop van de jaren veranderd?
- Hoe waardeer je het leven van Maria?
- Wat vind je ervan dat sommige mensen zich in hun gebeden tot Maria richten? Waarom zouden ze dat doen, denk je?
- Vind je dat Maria in de protestantse traditie de plaats krijgt die ze verdient?
- Wat zou je met de kinderen kunnen en willen delen over dit onderwerp?

Praktische voorbereiding

Ga zo mogelijk voorafgaand aan deze bijeenkomst met de kinderen naar een Mariakapel bij jullie in de buurt. De meeste rooms-katholieke kerken hebben een Mariakapel in het gebouw. Een andere optie is om een van de kapelletjes te bezoeken die in het zuiden van Nederland langs veel provinciale wegen te vinden zijn. De adressen van deze kapellen zijn te vinden via www.mariakapellen.nl. Mogelijk kennen de kinderen zulke kapellen uit hun eigen buurt of van vakanties. Door zo'n kapel te bezoeken, ervaren de kinderen iets van de cultuur en de sfeer rond de Mariaverering.

Geef de kinderen een kopie van werkblad 11.1 mee na het bezoek aan de Mariakapel. Vraag hun dan om het werkblad thuis in te vullen. De opdracht staat op het werkblad. Het ingevulde werkblad zal besproken worden tijdens de bijeenkomst, dus geef duidelijk aan dat de kinderen het dan weer moeten meebrengen.

Mocht het niet mogelijk zijn om van tevoren een Mariakapel te bezoeken, zorg dan tijdens de bijeenkomst voor een computer met internetaansluiting of verzamel van tevoren enkele afbeeldingen van Mariakapellen, zodat de kinderen ter plekke enkele foto's van kapellen kunnen bekijken (zie *Verkenning*).

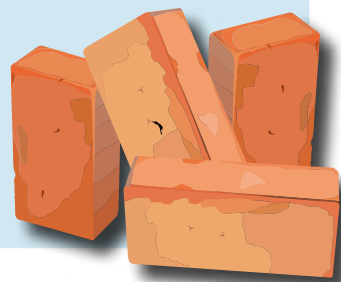
BENODIGDHEDEN

Vooraf

Hieronder vind je een opsomming van alles wat je nodig hebt voor deze bijeenkomst. Zorg ervoor dat je ruim voor het begin van de bijeenkomst klaar bent met alle voorbereidingen. Zo heb je alle tijd om aandacht te besteden aan de kinderen wanneer zij binnenkomen.

Benodigheden

- Als je van tevoren een Mariakapel gaat bezoeken: kopieën van werkblad 11.1 voor alle kinderen (van tevoren meegegeven, zie VOORBEREIDING);
- Als je niet van tevoren een kapel gaat bezoeken: een computer met internetverbinding of enkele afbeeldingen van Mariakapellen;
- Een witte roos;
- Een flap-over met stiften;
- Voor ieder kind een bijbel (NBV);
- Een A4'tje met de tekst "EENS" en een A4'tje met de tekst "ONEENS";
- Plakband;
- Pennen;
- Kopieën van werkblad 11.3 voor alle kinderen;
- Een grote kaars en iets om deze mee aan te steken;
- Voor ieder kind een waxinelichtje.
- Een kopie van werkblad 11.2.

PROGRAMMA

5 minuten

Opening

Heet de kinderen van harte welkom. Laat de witte roos zien en vertel dat dit het symbool is voor de moeder van Jezus: Maria. Over haar gaat het vandaag. Vraag de kinderen of zij een idee hebben waarom dit het symbool van Maria is geworden. Wat betekent de kleur? Antwoorden als 'rein', 'puur' en 'onschuldig' zijn allemaal goed. Weten de kinderen ook waar de roos het symbool van is? Waarschijnlijk zeggen ze al snel 'liefde' en daar staat de roos inderdaad symbool voor. Maria was en is voor veel mensen een vrouw die heel veel liefde schenkt. Om die liefde en om haar onschuld is zij een belangrijke persoon in de Bijbel.

10 minuten

Verkenning

Als je van tevoren met de kinderen een Mariakapel had bezocht en werkblad 11.1 had meegegeven (zie VOORBEREIDING), vraag hun dan om het ingevulde werkblad er even bij te pakken. Bespreek met de kinderen wat hun ervaringen waren tijdens het bezoek aan de kapel. Wat hebben ze opgeschreven op hun werkblad?

Had je van tevoren geen Mariakapel bezocht, laat de kinderen dan nu op internet een kapel zoeken of leg de verzamelde afbeeldingen op tafel. Welke vinden zij mooi en waarom? Wat is er allemaal te zien?

Inventariseer de waarnemingen van de kinderen op de flap-over. Zorg er in ieder geval voor dat de volgende elementen benoemd zijn: Mariabeeld, kaarsen, knielbankje, klein altaar, bloemen.

Vraag aan de kinderen of zij weten waarom deze kapellen er zijn. Waarom staan de voorwerpen die ze hebben genoemd daar? Weten ze waarom Maria blijkbaar zo belangrijk is? Vertel dat Maria de moeder is van Jezus en dat ze daarom een belangrijke persoon is in de Bijbel. De Mariakapellen laten dat zien. Als de kinderen vragen hoe het in protestantse kerken zit, kun je aangeven dat Maria ook daar een belangrijke persoon is, ook al hebben de protestantse kerken niet letterlijk een plaatsje voor haar in het kerkgebouw.

25 minuten

Verdieping

Deel bijbels uit en lees samen Lucas 1: 26-56. Laat de kinderen om beurten een vers lezen. Geef aan dat dit een van de plaatsen in het Nieuwe Testament is waar de aankondiging van Jezus' geboorte staat beschreven.

Laat de kinderen daarna in het midden van de ruimte gaan staan. Plak aan de ene kant van de ruimte een A4'tje met de tekst "EENS" op de muur en aan de andere een A4'tje met de tekst "ONEENS". Geef aan dat je drie stellingen gaat voorlezen. Het is de bedoeling dat de kinderen naar de ene kant van de ruimte lopen als ze het eens zijn met de stelling en naar de andere kant als ze het er niet mee eens zijn. Maak duidelijk dat er geen goede of foute antwoorden zijn.

Lees vervolgens één voor één de stellingen voor:

- Als ik Maria was, zou ik erg blij zijn met de boodschap van de engel.
- Als ik Maria was, zou ik heel bang zijn voor wat er allemaal ging gebeuren.
- Als ik Maria was - een meisje van 14 - dan zou ik er trots op zijn dat ik een kindje kreeg.

Praat na elke stelling even door over de antwoorden die ze hebben gegeven. Waarom hebben ze voor "eens" of "oneens" gekozen? Als de kinderen het met elkaar oneens zijn, daag hen dan uit om dat aan elkaar uit te leggen. Maar waak ervoor dat ze elkaar niet gaan overtuigen. Iedereen heeft recht op een eigen mening.

Vertel vervolgens nog wat meer over Maria. Hierbij kun je gebruikmaken van de (THEOLOGISCHE) ACHTERGRONDINFORMATIE, maar ook van je eigen antwoorden op de vragen bij de *Persoonlijke voorbereiding*. Het is in ieder geval belangrijk om de kinderen duidelijk te maken dat Gods keuze voor Maria niet toevallig was. God maakte de komst van Zijn Zoon Jezus mogelijk op een zeer bijzondere manier: Hij werd geboren als klein en kwetsbaar kindje uit een vrouw die in de ogen van de mensen onbelangrijk was. Ze was jong, waarschijnlijk pas 14, en ongetrouwd - in die tijd een grote schande. Al vóór de geboorte van Jezus liet God dus zien bij wat voor mensen Zijn hart ligt.

15 minuten

Verwerking

Deel pennen en kopieën van werkblad 11.3 uit en laat de kinderen de opdrachten op het werkblad uitvoeren. Laat hen daarna vertellen wat ze hebben opgeschreven.

Vraag de kinderen hoe zij het zouden vinden als God hen zou roepen om Hem op zo'n jonge leeftijd van dienst te zijn. Maria was immers maar een paar jaar ouder dan zij. Wat zouden de kinderen dan doen?

5 minuten

Afsluiting

Zet de grote kaars op tafel en geef ieder kind een waxinelichtje. Steek de grote kaars aan. Vraag de kinderen om hun waxinelichtjes aan te steken aan de grote kaars. Spreek daarna het gebed op werkblad 11.2 uit. (Dit is een bewerking van een klassiek Mariagebed.)

Blaas samen de waxinelichtjes en de grote kaars uit. Moedig de kinderen aan om werkblad 11.3 te bespreken met hun ouders of verzorgers.

Bedank de kinderen voor hun aanwezigheid en hun inzet. Tot de volgende keer!

BIJLAGEN

1. Werkblad 11.1 – Mariakapel
2. Werkblad 11.2 – Gebed
3. Werkblad 11.3 – Witte roos Maria